

Novinky **Hudba** Anouar Brahem - Thimar

Anouar Brahem - Thimar

Napsal Ing. Valdemar Navrátil

Friday, 27 June 2008

Narodil se v roce 1957, a v jeho životě hraje hlavní roli strunný instrument zvaný Arabská loutna, neboli oud. Ze začátku mu sloužil k doprovodu různých vokalistů, než se stal jeho imaginativním sólovým nástrojem. Bylo mu teprve deset let, když ho otec zapsal na Národní hudební konzervatoř, ke studiu hry na oud, kterému věnoval nepřetržitě dalších deset let. V patnácti letech již pravidelně hrával s místními orchestry. Ačkoli tíhnul k arabské hudbě, vnímal také kreativitu hudby jazzové a její elementy začal používat, hlavně v průběhu šesti let (1981-87), které strávil v Paříži. Po návratu do Tunisu přijal místo ředitele Ensemble Musical De In Ville De Tunis, který pak v průběhu dvou let rozdělil na menší, variabilnější ansámby.

V roce 1990 rezignuje na tento druh kariéry, odjíždí do zámoří, cestuje po USA a Kanadě, setkává se s Manfredem Eicherem, managerem a zakladatelem nahrávací firmy ECM. Na debutovém albu Barzakh z roku 1991 mu asistují turečtí muzikanti Bechir Selmi a Lassad Hosni. Pak následuje dalších šest alb, až po zatím poslední Le Voyage de Sahar z roku 2006. Všechny jsou nahrány ve třech, pokudžde však v jiné sestavě a s jinými nástroji. Mezitím ještě hostoval na CD saxofonisty Jana Garbarka Madar, spolu s pákistánským hráčem na tabla Shaukat Hussainem. Složil také mnoho hudby k filmům, divadelním představením a baletům. V období 1998 až 2006 vydal čtveřici nejnámějších alb v pořadí Thimar, Astrakan Cafe, Le Pas du Chat Noir a Le Voyage de Sahar, které všechny určitě stojí za poslech. Já chci představit první z nich, na kterém jsou Brahemovi rovnocennými partnery vynikající jazzoví matadoři, John Surman na soprán saxofon a bas klarinet a Dave Holland se svým kontrabasem.

Celý projekt je charakteristický působivou spoluprací mezi všemi aktéry, kteří úžasně slučují tradiční jazz s klasickou arabskou hudbou, podnikají výlety do obou stylů, chvíli podléhají jednomu a chvíli druhému. Obzvláště překvapivé je to u Johna Surmana, který za 40 let aktivní tvorby vydal v Anglii na tři desítky alb a na nespočetném množství dalších hostoval. Tady se přizpůsobil motivům orientu natolik, že i zvuk jeho nástrojů zní jinak, dokáže ho měnit podle žánru, především klarinet zní jako z orientu. Slyšíme ho velmi často v hlavní roli, např. v Kashf, Houdouth nebo Al Bizam Al Dhahbi, a vždy exceluje. Občas vnímáme i jeho nádechy mezi technicky dokonalými pasážemi. V krátké skladbičce Waqt hraje sám a vyvolává dojem, že svolává věřící k večerní motlitbě.

Rovněž další velezkoušený matador, Surmanův vrstevník Dave Holland, má dostatek prostoru a předvádí působivé pasáže sólové i doprovodné. Např. v Qurb si vychutnáme jeho krásný dlouhý úvod, než se přidá se svou melodií oud, aby pak sami dva poračovali v dokonalé souhře, stejně jako tomu bylo v předchozí skladbě Talwin. Naproti tomu oud hlavního protagonisty, ačkoli zní překrásně, působí jakoby v pozadí, nikam se netlačí, snaží se být rovnocenným partnerem. Výsledkem je vyrovnané trio, každý nástroj má stejný prostor, není to oud a doprovod. Současnou souhru všech nástrojů v mírně rychlejším tempu nám nabízí v závěru desky skladbička Mazad a Kernow, po nichž následuje už jen velmi pomalé rozloučení za zvuku smyčce s kontrabasem a saxofonu, v kratičké Hulmu Rabia.

I když jsou zde poměrně dlouhé pasáže kdy slyšíme pouze jeden nástroj, zvuk všech tří je krásně barevný, příjemný, neagresivní. Po celou dobu hudba „tak sobě plyne“ a hráči stojí na svých místech, oud vpravo, saxofon výše uprostřed a basa vlevo. Hudební motivy jsou vesměs jednoduché, lahodně se rozvíjející v nekomplikovaných harmonických úpravách. Naše představy tak mohou bloudit pískem Sahary, zapomenutou uličkou Kalkaty, horami Andalusie nebo řeckou siestou v parném odpolední. Hudba má svůj vlastní puls, Brahemův oud vyvolává náladu melancholie a mystické krásy, celek působí jako příjemná a melodická skládanka, jejíž obsah rozhodně stojí za poslech.

Hi-Fi Hlasy 9/10